

Vergaderjaar 2015–2016

34 350 XVIII

Wijziging van de begrotingsstaten van Wonen en Rijksdienst (XVIII) voor het jaar 2015 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave

A.	Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	2
B.	Begrotingstoelichting	3
1.	Leeswijzer	3
2.	Het beleid	3
2.1	Overzicht belangrijkste uitgavenmutaties	3
2.2	De beleidsartikelen	5
	Artikel 1. Woningmarkt	5
	Artikel 2. Woonomgeving en bouw	7
	Artikel 3. Kwaliteit Rijksdienst	9
	Artikel 6. Uitvoering rijksvastgoedbeleid	9
3.	Baten-lastenagentschappen	10
3.1	Logius	10
3.2	Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk	12
3.3	Shared Service Centrum-ICT Haaglanden (SSC-ICT Haaglanden)	13
3.4	Rijksgebouwendienst	14
3.5	Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf	15

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 4

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2015 wijzigingen aan te brengen in:

- de begrotingsstaat van Wonen en Rijksdienst;
- de begrotingsstaten inzake de agentschappen.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen en agentschappen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2015. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerp begroting 2015 opgebouwd.

Dit begrotingshoofdstuk is een programma-begroting en heeft geen apart centraal apparaatsartikel. De apparaatsuitgaven zijn opgenomen bij de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

Tabel budgettaire gevolgen van beleid

In de tabel budgettaire gevolgen van beleid is een inhoudelijke toelichting gegeven bij mutaties boven € 1 miljoen.

De gepresenteerde budgetflexibiliteit (juridisch verplicht) is de stand per 1 oktober 2015.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgavenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2015

Tweede suppletoire begroting

Opbouw uitgaven (x € 1.000)

	Art.nr.	2015
Stand ontwerpbegroting 2015		3.603.059
Mutaties 1e suppletoire begroting		282.491
Nieuwe mutaties:		420.278
Begrotingsreserve sanering- en projectsteun woningcorporaties	1	294.495
Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG	1	51.871
Huurtoeslag	1	110.000
Revolverend fonds Energiebesparing gebouwde Omgeving	2	- 35.000
Beleidsprogramma Energiebesparing	2	- 8.524
Beleidsprogramma woningbouw productie	2	7.436
Overige mutaties		56.722
Stand 2e suppletoire 2015		4.362.550

Toelichting

Artikel 1. Woningbouw

Begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties

Per 1 juli 2015 is de herziene Woningwet van kracht geworden. Hierin is ondermeer geregeld dat de taak voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties onder direct gezag van de Minister voor Wonen en Rijksdienst komt te liggen. Tot 1 juli 2015 was deze taak toebedeeld aan het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV). Bij de overdracht van deze taak zijn tevens de fondsmiddelen voor sanering- en projectsteun overgekomen naar de begroting van Wonen en Rijksdienst. Deze

middelen worden aangehouden in een begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de initiële storting in deze begrotingsreserve en de uitvoeringskosten.

Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG

De Woningstichting Geertruidenberg (WSG) ontvangt als onderdeel van het Herzien saneringsbesluit van 24 juli 2013 van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV), besluit nummer 81, eind 2015 een saneringsbijdrage van afgerond 52 miljoen euro. Deze bijdrage wordt onttrokken aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de betaling eind 2015 aan WSG (uitgaven) en de onttrekking aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties (ontvangsten).

Huurtoeslag

Bij de Huurtoeslag is op basis van de huidige verwachtingen in 2015 sprake van een overschrijding van per saldo 110 mln. De oorzaak van de overschrijding ligt met name in hogere uitgaven aan voorschotten als gevolg van een hoger aantal aanvragen dan geraamd. De ontvangsten liggen hoger door een snellere vaststelling van de definitieve bijdragen dan verwacht, waardoor in de loop van het jaar meer vorderingen zijn ingesteld.

In de laatste maanden van het jaar kan de omvang van de overschrijding overigens nog significant wijzigen. De definitieve hoogte van de overschrijding zal blijken bij Slotwet (definitieve realisatie 2015). Omdat aanpassingen in de Huurtoeslag in het lopende jaar niet mogelijk zijn, wordt dit tekort betrokken bij de besluitvorming over de begroting 2017.

Artikel 2. Woonomgeving en bouw

Revolverend fonds Energiebesparing gebouwde Omgeving

De middelen voor het Revolverend fonds voor verenigingen van eigenaars komen dit jaar niet tot besteding en worden doorgeschoven naar 2016.

Beleidsprogramma Energiebesparing

De mutatie betreft een budgetneutrale herschikking (van «Opdrachten» naar «Subsidies») binnen het beleidsprogramma Energiebesparing. Door middel van deze herschikking vindt de verantwoording van de uitgaven binnen dit programma plaats op het juiste instrument.

Beleidsprogramma woningbouw productie (agentschap RvO)

De mutatie betreft de bijdrage in de uitvoeringskosten van RVO voor projecten op het gebied van energiebesparing in de gebouwde omgeving. Aan RVO is ondermeer een opdracht verstrekt voor de ontwikkeling en uitrol van werkzaamheden die nodig zijn voor de invoering van het energielabel.

Beleidsartikel 1. Woningmarkt**Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)**

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e supple- toire begroting
Verplichtingen:	3.377.405	3.515.643	486.673	4.002.316
Uitgaven:	3.335.413	3.473.651	498.580	3.972.231
Waarvan juridisch verplicht				100%
1.1 Betaalbaarheid	3.328.246	3.465.484	498.592	3.964.076
Subsidies	16.815	14.915	50.847	65.762
Beleidsprogramma betaalbaarheid	508	508	- 53	455
Bevordering eigen woningbezit (BEW)	15.186	13.286	- 1.058	12.228
Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG	0	0	51.871	51.871
Woonconsumentenorganisaties	1.121	1.121	87	1.208
Opdrachten	617	1.367	294.573	295.940
Begrotingsreserve sanering- en projectsteun woningcorporaties	0	0	294.495	294.495
Beleidsprogramma betaalbaarheid	617	1.337	78	1.415
Onderzoek en kennisoverdracht	0	30	0	30
Inkomensoverdracht	3.296.844	3.436.011	154.000	3.590.011
Huurtoeslag	3.296.844	3.436.011	154.000	3.590.011
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	2.872	0	170	170
Beleidsprogramma betaalbaarheid (Agentschap (RvO))	2.872	0	0	0
Overige uitvoeringsinstanties	0	0	170	170
Bijdragen aan ZBO's / RWT's	10.291	11.691	502	12.193
Huurcommissie	9.976	11.376	672	12.048
Overige uitvoeringsinstanties	315	315	- 170	145
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	807	1.500	- 1.500	0
Overige uitvoeringsinstanties	807	1.500	- 1.500	0
1.2 Onderzoek en kennisoverdracht	7.167	8.167	- 12	8.155
Subsidies	1.801	1.801	1.150	2.951
Samenwerkende kennisinstellingen e.a.	1.801	1.801	1.150	2.951
Opdrachten	5.366	6.366	- 1.162	5.204
Basisonderzoek en verkenningen	5.366	6.366	- 1.162	5.204
Ontvangsten:	501.116	446.072	390.548	836.620

1.1 Betaalbaarheid**Subsidies***Bevordering eigen woningbezit (BEW)*

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG

De Woningstichting Geertruidenberg (WSG) ontvangt als onderdeel van het Herzien saneringsbesluit van 24 juli 2013 van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV), besluit nummer 81, eind 2015 een saneringsbijdrage van afgerond 52 miljoen euro. Deze bijdrage wordt onttrokken aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de betaling eind 2015 aan WSG (uitgaven) en de onttrekking aan de begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties (ontvangsten).

Opdrachten

Begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties

Per 1 juli 2015 is de herziene Woningwet van kracht geworden. Hierin is ondermeer geregeld dat de taak voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties onder direct gezag van de Minister voor Wonen en Rijksdienst komt te liggen. Tot 1 juli 2015 was deze taak toebedeeld aan het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV). Bij de overdracht van deze taak zijn tevens de fondsmiddelen voor sanering- en projectsteun overgekomen naar de begroting van Wonen en Rijksdienst. Deze middelen worden aangehouden in een begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun aan woningcorporaties. Deze mutatie (uitgaven en ontvangsten) betreft de initiële storting in deze begrotingsreserve en de uitvoeringskosten.

Inkomensoverdracht

Huurtoeslag

Bij de Huurtoeslag is op basis van de huidige verwachtingen in 2015 sprake van een overschrijding van per saldo 110 mln. De oorzaak van de overschrijding ligt met name in hogere uitgaven aan voorschotten als gevolg van een hoger aantal aanvragen dan geraamd. De ontvangsten liggen hoger door een snellere vaststelling van de definitieve bijdragen dan verwacht, waardoor in de loop van het jaar meer vorderingen zijn ingesteld.

In de laatste maanden van het jaar kan de omvang van de overschrijding overigens nog significant wijzigen. De definitieve hoogte van de overschrijding zal blijken bij Slotwet (definitieve realisatie 2015). Omdat aanpassingen in de Huurtoeslag in het lopende jaar niet mogelijk zijn, wordt dit tekort betrokken bij de besluitvorming over de begroting 2017.

Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken

Overige uitvoeringsinstanties

Voor de uitvoering door de Belastingdienst van de verhuurdersheffing en de inkomensafhankelijke huurverhoging (IAH) wordt 3,4 miljoen overgeheveld naar de begroting van Financiën (IXB). Een deel (2,5 mln.) van de hiervoor beschikbare middelen wordt daartoe overgeheveld van het centrale apparaatsartikel op de begroting van Binnenlandse Zaken (VII).

1.2 Onderzoek en kennisoverdracht

Subsidies

Samenwerkende kennisinstellingen e.a.

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Opdrachten

Basisonderzoek en verkenningen

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Ontvangsten

*Begrotingsreserve voor sanering- en projectsteun woningcorporaties /
Saneringsbijdrage woningcorporatie WSG*

Zie hiervoor de toelichting bij de uitgaven voor artikel 1.1. Betaalbaarheid.

Beleidsartikel 2. Woonomgeving en bouw

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e supple- toire begroting
Verplichtingen:	249.123	322.799	- 181.359	141.440
Uitgaven:	101.623	175.299	- 31.359	143.940
Waarvan juridisch verplicht				95%
2.1 Energie en bouwkwaliteit	63.490	80.958	- 36.724	44.234
Subsidies	44.860	69.397	- 26.993	42.404
Beleidsprogramma Energiebesparing	8.200	6.487	3.922	10.409
Beleidsprogramma bouwregelgeving	600	1.850	1.110	2.960
Energiebesparing verhuurders	400	400	- 400	0
FES IAGO	0	360	3.375	3.735
Innovatieregelingen gebouwde omgeving	360	0	0	0
Revolverend fonds EGO	35.000	60.000	- 35.000	25.000
Tijdelijke regeling blok voor blok	300	300	0	300
Opdrachten	18.630	11.561	- 9.731	1.830
Beleidsprogramma Energiebesparing	16.538	9.219	- 8.524	695
Beleidsprogramma bouwregelgeving	2.092	2.342	- 1.207	1.135
2.2 Woningbouwproductie	8.920	18.459	6.452	24.911
Subsidies	200	200	165	365
Beleidsprogramma woningbouwproductie	200	200	165	365
Opdrachten	863	1.723	- 1.149	574
Beleidsprogramma woningbouwproductie	863	1.723	- 1.149	574
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	7.857	16.536	7.436	23.972
Beleidsprogramma woningbouwproductie (Agentschap RvO)	7.857	16.536	7.436	23.972
2.3 Kwaliteit woonomgeving	13.813	2.682	- 1.087	1.595
Subsidies	0	0	1.199	1.199
Beleidsprogramma woonomgeving e.a.	0	0	1.199	1.199
Opdrachten	13.813	2.682	- 2.286	396
Beleidsprogramma woonomgeving e.a.	3.813	2.183	- 1.787	396
Wijkverpleegkundigen	10.000	499	- 499	0
2.4 Revolverend Fonds Energiebesparing Verhuurders	15.400	73.200	0	73.200
Leningen	15.000	72.800	0	72.800
Revolverend Fonds Energiebesparing verhuurders	15.000	72.800	0	72.800
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	400	400	0	400
Uitvoeringskosten Revolverend Fonds Energiebe- sparing Verhuurders	400	400	0	400
Ontvangsten:	91	91	0	91

2.1 Energie en bouwkwaliteit

Subsidies

Beleidsprogramma energiebesparing

De mutatie betreft enerzijds een budgetneutrale herschikking binnen het beleidsprogramma energiebesparing en anderzijds een opdracht aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor het grotendeels uitvoeren van de werkzaamheden (ontwikkeling en uitrol) voor de invoering van het energielabel.

Beleidsprogramma bouw regelgeving

Betreft een technische herschikking van budgetten.

FES IAGO

Deze mutatie betreft een overboeking van de innovatiebudgetten NESK (Naar energieneutrale scholen) en NEW (Naar energieneutraal wonen) door het Ministerie van EZ.

Revolverend fonds Energiebesparing gebouwde Omgeving

De middelen voor het Revolverend fonds voor verenigingen van eigenaars komen dit jaar niet tot besteding en worden doorgeschoven naar 2016.

Opdrachten

Beleidsprogramma energiebesparing

De mutatie betreft een budgetneutrale herschikking (van «Opdrachten» naar «Subsidies») binnen het beleidsprogramma Energiebesparing. Door middel van deze herschikking vindt de verantwoording van de uitgaven binnen dit programma plaats op het juiste instrument.

Beleidsprogramma bouwregelgeving

De mutatie betreft een budgetneutrale herschikking (van «Opdrachten» naar «Subsidies») binnen het beleidsprogramma energiebesparing. Door middel van deze herschikking vindt de verantwoording van de uitgaven binnen dit programma plaats op het juiste instrument.

2.2 Woningbouwproductie

Opdrachten

Beleidsprogramma woningbouw productie

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Bijdragen aan baten-lastenagentschappen

Beleidsprogramma woningbouwproductie

De mutatie betreft de bijdrage in de uitvoeringskosten van RVO voor projecten op het gebied van energiebesparing in de gebouwde omgeving. Aan RVO is ondermeer een opdracht verstrekt voor de ontwikkeling en uitrol van werkzaamheden die nodig zijn voor de invoering van het energielabel.

2.3 Kwaliteit woonomgeving

Subsidies

Beleidsprogramma woonomgeving e.a.

Betreft een technische herschikking van budgetten.

Opdrachten

Beleidsprogramma woonomgeving e.a.

Betreft een bijdrage aan de provincies voor het uitvoeren van acties die voortvloeien uit het Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling.

Beleidartikel 3. Kwaliteit Rijksdienst

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e supple- toire begroting
Verplichtingen:	18.333	23.713	6.250	29.963
Uitgaven:	18.333	23.713	6.250	29.963
Waarvan juridisch verplicht				79%
3.1 Kwaliteit Rijksdienst	18.333	23.713	6.250	29.963
Subsidies	3.400	3.400	280	3.680
Fysieke Werkomgeving Rijk	0	0	180	180
Subsidie A&O-fonds	3.400	3.400	0	3.400
Subsidie Qiy	0	0	100	100
Opdrachten	8.920	9.453	3.228	12.681
Bedrijfsvoering Rijk	8.920	9.453	3.228	12.681
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	6.013	10.860	2.742	13.602
Arbeidsmarkt Communicatie	6.013	6.013	0	6.013
Baten-lastenagentschap UBR	0	0	2.000	2.000
Bedrijfsvoering Rijk	0	0	742	742
Eigenaarsbijdrage	0	4.847	0	4.847
Ontvangsten:	0	297	989	1.286

3.1 Kwaliteit Rijksdienst

Opdrachten

Bedrijfsvoering Rijk

Dit betreft een overboeking voor de berichtenverkeervoorziening Digipoort bij Logius. Daarnaast vindt een ophoging plaats voor het programmabudget voor onder andere de Rijks Werkplek Omgeving.

Baten-lastenagentschap UBR

Voor de uitvoering van het Lage Lonenschalenbeleid ontvangt het agentschap Uitvoeringsbedrijf Bedrijfsvoering Rijk (UBR) een bijdrage van BZK.

Beleidsartikel 6. Uitvoering rijksvastgoedbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e supple- toire begroting
Verplichtingen:	147.690	212.887	3.529	216.416
Uitgaven:	147.690	212.887	3.529	216.416
Waarvan juridisch verplicht				98%
6.1 Een doelmatige uitvoeringspraktijk van de Rijkshuisvesting	56.611	119.754	- 1.417	118.337
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	56.611	119.754	- 1.417	118.337

	Stand vastge- stelde begroting 2015	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting	Stand 2e supple- toire begroting
Bijdrage aan Rgd voor huisv Koninklijk Huis, HoCoSta's en AZ	37.761	37.761	- 417	37.344
Bijdrage aan Rgd voor monumenten	10.196	73.339	- 500	72.839
Bijdrage aan Rgd voor rijkshuisvesting	8.654	8.654	- 500	8.154
6.2 Beheer materiele activa	91.079	93.133	4.946	98.079
Opdrachten	11.179	12.679	2.500	15.179
Beheer en plankosten	11.179	12.679	2.500	15.179
Bekostiging	59.585	59.185	2.280	61.465
Zakelijke lasten	59.585	59.185	2.280	61.465
Bijdragen aan baten-lastenagentschappen	20.315	21.269	166	21.435
Bijdrage RVOB	20.315	21.269	166	21.435
Ontvangsten:	120.241	155.894	- 4.500	151.394

6.2 Beheer materiële activa

Opdrachten

Beheer en plankosten

Door de langere doorlooptijden bij verkopen (nog steeds verslechterde markt) is een tegenvaller voor plan- en beheerkosten.

Bekostiging

Zakelijke lasten

Het betreft een stijging in zakelijke lasten door de verhoogde tarieven van de waterschappen.

Ontvangsten

Er zijn in 2015 minder ontvangsten omdat de verkoop van diverse objecten niet worden gerealiseerd.

3. Baten-lastenagentschappen

3.1 Logius

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap Logius Suppletoire begroting 2015 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of -) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	32.291	0	47.645	79.936
Omzet overige departementen	64.069	0	- 16.883	47.186
Omzet derden	7.772	0	- 3.394	4.378
Rentebaten	0	0		0
Vrijval voorzieningen	0	0		0
Bijzondere baten	0	0		0
Totaal baten	104.132	0	27.368	131.500
Lasten				0
Apparaatskosten	101.057	0	26.868	127.925
- personele kosten	34.359	0	14.100	48.459
Waarvan eigen personeel	19.684	0		19.684
Waarvan externe inhuur	14.675	0	14.100	28.775

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
– materiële kosten	66.698	0	12.768	79.466
Waarvan apparaat ICT	3.000	0		3.000
Waarvan bijdrage aan SSO's	0	0		0
Rentelasten	75	0		75
Afschrijvingskosten	3.000	0	0	3.000
– materieel	3.000	0		3.000
– immaterieel	0	0		0
Overige lasten	0	0	0	0
– dotaties voorzieningen	0	0		0
– bijzondere lasten	0	0		0
Totaal lasten	104.132	0	26.868	131.000
Saldo van baten en lasten	0	0	500	500

Toelichting

Logius beheert GDI-voorzieningen die noodzakelijk zijn om de continuïteit van de huidige overheidsdienstverlening en de afgesproken kabinetsambities te realiseren. In verband met een scheefgroei tussen de benodigde en beschikbare middelen voor deze GDI-voorzieningen, is onder regie van de Digicommissaris een dekkingsvoorstel vastgesteld in de Ministeriële Commissie. Deze extra middelen zijn op een aanvullende post bij het Ministerie van Financiën aangehouden en via de beleidsopdrachtgevers aan Logius verstrekt. Dit heeft geleid tot € 26,9 mln extra gelden voor Logius. Deze gelden worden ingezet voor het toegenomen gebruik van de GDI voorzieningen en de benodigde aanpassingen om de veiligheid, continuïteit en opschaling te kunnen borgen. Het betreffen de voorzieningen MijnOverheid, DigiD, Stelselvoorzieningen, eID, Digipoort, Overheid.nl, Overheidsorganisaties, Samenwerkende catalogi, en e-factureren. Verder zorgt het dekkingsvoorstel voor hogere bijdragen van het moederdepartement en overige departementen en lagere bijdragen van derden. Daarnaast hebben er verschuivingen plaatsgevonden van het beleidsopdrachtgeverschap voor diverse voorzieningen tussen moederdepartement en overige departementen. In het totaal zijn de bijdragen van het moederdepartement verhoogd met € 47,6 mln., de bijdragen overige departementen verlaagd met € 16,9 mln. en de bijdragen derden verlaagd met € 3,4 mln. Het efficiency resultaat ontstaat omdat de kosten voor overhead niet evenredig toenemen met de uitbreiding van de werkzaamheden.

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Rekening-courant RHB 1 januari 2015	50.000	0		50.000
Totaal operationele kasstroom	3.000	0		3.000
Totaal investeringen (–/–)	– 6.000	0		– 6.000
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0		0
Totaal investeringskasstroom	– 6.000	0	0	– 6.000
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	0	0		0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0		0
Aflossingen op leningen (–/–)	– 3.000	0		– 3.000
Beroep op leenfaciliteit (+)	6.000	0		6.000
Totaal financieringskasstroom	3.000	0	0	3.000
Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)	50.000	0	0	50.000

3.2 Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	35.942	– 1.088	9.123	43.977
Omzet overige departementen	69.017	– 8.323	27.259	87.953
Omzet derden	4.063	– 190	1.624	5.497
Rentebaten	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0
Bijzondere baten	4.956	– 2.600	– 2.356	0
Totaal baten	113.978	– 12.201	35.650	137.427
Lasten				
Apparaatskosten	107.626	– 9.711	38.223	136.138
– personele kosten	85.617	– 4.747	21.004	101.874
<i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>72.637</i>	<i>– 4.126</i>	<i>17.551</i>	<i>86.062</i>
<i>Waarvan externe inhuur</i>	<i>12.980</i>	<i>– 621</i>	<i>3.453</i>	<i>15.812</i>
– materiële kosten	22.009	– 4.964	17.219	34.264
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>5.502</i>	<i>– 1.263</i>	<i>0</i>	<i>4.239</i>
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>9.474</i>	<i>– 442</i>	<i>186</i>	<i>9.218</i>
Rentelasten	183	– 3	0	180
Afschrijvingskosten	1.213	– 87	0	1.126
– materieel	660	– 87	0	573
– immaterieel	553	0	0	553
Overige lasten	4.956	– 2.600	– 1.427	929
– dotaties voorzieningen	0	0	0	0
– bijzondere lasten	4.956	– 2.600	– 1.427	929
Totaal lasten	113.978	– 12.401	36.796	138.373
Saldo van baten en lasten	0	200	– 1.146	– 946

Toelichting

De verwachte omzettoename is een gevolg van de uitbreiding van de Rijksbeveiliging tot landelijke Rijksbeveiliging dienstverlener en de uitbreiding bij de Interdepartementale Post- en koeriersdienst (UBRIIPKD), die voor het Rijk de uitvoerder voor het verzorgen van koeriers- en transportdiensten is. Tevens bezorgt UBRIIPKD vanaf maart 2015 landelijk de gerechtelijke brieven. De ontwikkelingen waren in deze omvang niet voorzien ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2015.

De verwachte toename van de personele kosten en materiële kosten zijn een direct gevolg van de uitbreiding van de activiteiten en daarmee gepaard gaande omzettoename.

De verwachte bijzondere lasten hebben betrekking op ICT- en innovatiekosten.

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	16.814			16.814
2. Totaal operationele kasstroom	1.213		– 1.033	180
Totaal investeringen (–/–)	– 2.000	– 600		– 2.600
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0			0
3. Totaal investeringskasstroom	– 2.000	– 600	0	– 2.600
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	0			0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	4.489		4.489

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Aflossingen op leningen (–/–)	– 1.100			– 1.100
Beroep op leenfaciliteit (+)	2.000	600		2.600
4. Totaal financieringskasstroom	900	5.089	0	5.989
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)	16.927	4.489	– 1.033	20.383

Toelichting

De operationele kasstroom is verlaagd als gevolg van het bijgestelde saldo van baten en lasten.

3.3 Shared Service Centrum-ICT Haaglanden (SSC-ICT Haaglanden)

Exploitatieoverzicht Baten-lastenagentschap SSC-ICT Suppletoire begroting 2015 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
Omzet moederdepartement	28.000	0	0	28.000
Omzet overige departementen	150.000	0	21.805	171.805
Omzet derden	0	0	0	0
Rentebaten	0	0	0	0
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0
Bijzondere baten	0	0	0	0
Totaal baten	178.000	0	21.805	199.805
Lasten				0
Apparaatskosten	149.000	0	19.596	168.596
– personele kosten	85.000	0	12.124	97.124
<i>Waarvan eigen personeel</i>	<i>51.000</i>	<i>0</i>	<i>4.743</i>	<i>55.743</i>
<i>Waarvan externe inhuur</i>	<i>34.000</i>	<i>0</i>	<i>7.381</i>	<i>41.381</i>
– materiële kosten	64.000	0	7.472	71.472
<i>Waarvan apparaat ICT</i>	<i>53.000</i>	<i>0</i>	<i>7.472</i>	<i>60.472</i>
<i>Waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>5.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>5.000</i>
Rentelasten	1.000	0	13	1.013
Afschrijvingskosten	28.000	0	2.196	30.196
– materieel	28.000	0	2.196	30.196
– immaterieel	0	0	0	0
Overige lasten	0	0	0	0
– dotaties voorzieningen				0
– bijzondere lasten				0
Totaal lasten	178.000	0	21.805	199.805
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0

Toelichting

Conform project 7 van de Compacte Rijksdienst is het verzorgingsgebied van SSC-ICT in 2015 uitgebreid met de ICT-dienstverlening voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit betreft het beheer van ICT-infrastructuur, werkplekken en applicaties en daarnaast het uitvoeren van aan het beheer gerelateerde projecten. In de 2e suppletoire begroting 2015 zijn de verwachte baten en lasten en de hiermee samenhangende kasmutaties, die op deze aanvullende dienstverlening betrekking hebben, verwerkt. In oktober 2014 zijn de bij deze dienstverlening betrokken medewerkers, zowel intern als extern, al overgekomen naar SSC-ICT. In de

meerjarenbegroting 2016–2020 zijn de diensten ten behoeve van het Ministerie van Buitenlandse Zaken integraal opgenomen.

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	17.673	0		17.673
2. Totaal operationele kasstroom	8.065	0		8.065
Totaal investeringen (–/–)	– 30.000	0	– 1.500	– 31.500
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	0		0
3. Totaal investeringskasstroom	– 30.000	0	– 1.500	– 31.500
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (–/–)	0	0		0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0		0
Aflossingen op leningen (–/–)	– 28.000	0		– 28.000
Beroep op leenfaciliteit (+)	30.000	0	1.500	31.500
4. Totaal financieringskasstroom	2.000	0	1.500	3.500
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)	– 2.262	0	0	– 2.262

Toelichting

In de 2e suppletoire begroting 2015 zijn de verwachte baten en lasten en de hiermee samenhangende kasmutaties, die op de aanvullende dienstverlening voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken betrekking hebben, verwerkt.

3.4 Rijksgebouwendienst

Baten-lastenagentschap RGD Suppletoire begroting 2015 (Eerste suppletoire begroting)

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of –) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of –) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Baten				
omzet moederdepartement	18.850			18.850
Omzet overige departementen	1.221.996	– 135.000		1.086.996
Omzet derden	8.888			8.888
Rentebaten	–			–
Vrijval voorzieningen	–			–
Overige baten	10.706		55.000	65.706
Totaal baten	1.260.440	– 135.000	55.000	1.180.440
Lasten				
Apparaatskosten (netto)	70.981	7.100		78.081
Huren	240.163	– 6.000	– 10.000	224.163
PPS lasten	49.603			49.603
Rentelasten	232.055	– 41.155		190.900
Afschrijvingen	323.659	– 16.300		307.359
Onderhoud	139.501	– 2.601	– 10.000	126.900
Dotaties voorzieningen	14.035			14.035
Belastingen en heffingen	21.994			21.994
Investerings buiten gebruiksvergoedingen	61.097		10.000	71.097
<i>Overige producten</i>				–
Services	34.340			34.340
Adviezen	11.322			11.322
Beleidsondersteuning	6.642			6.642
Overige lasten	20.806	– 11.802		9.004
Totaal lasten	1.226.198	– 70.758	– 10.000	1.145.440

	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of -) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Saldo van baten en lasten	34.242	- 64.242	65.000	35.000

Toelichting

Overige baten

De verkoop van het voormalig Paleis van Justitie leidt tot een substantieel resultaat.

Huren, onderhoud, investeringen buiten gebruiksvergoedingen

Op grond van voortschrijdend inzicht zijn beperkte ramingsbijstellingen doorgevoerd.

Kasstroomoverzicht bedragen in € * 1.000

Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of -) 2e suppletoire begroting	Stand 2e supp begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari	115.243	408.175	-	523.418
2. Operationele kasstroom	372.759	17.942	65.000	455.701
3a. Investeringskasstroom	425.000-	-	175.000	250.000-
3b. Desinvesteringen	49.000	-	-	49.000
3. Investeringskasstroom	376.000-	-	175.000	- 201.000
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/)	-	- 20.253		- 20.253
4a. Eenmalige storting door moederdepartement (+)				
4b. Aflossingen op leningen (-/-)	447.223-	-	-	- 447.223
4c. Beroep op leenfaciliteit	425.000	-	- 175.000	250.000
4. Financieringskasstroom	- 22.223	- 20.253	- 175.000	- 217.476
5. Rekening-courant RHB 31 december	89.779	405.864	65.000	560.643

Toelichting

Investeringskasstroom en beroep op leenfaciliteit.

Evenals in 2013 en 2014 zijn er in 2015 minder investeringsmiddelen benodigd dan geraamd, omdat er vertraging optreedt in de start en uitvoering van projecten. Die vertraging wordt vooral veroorzaakt doordat het meer tijd vergt dan verwacht om projecten op te dragen. Dit betekent niet dat de financieringsbehoefte over de jaren heen zal dalen, maar dat er een verschuiving van deze behoefte naar latere jaren zal plaatsvinden.

3.5 Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf

Kasstroomoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of -) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2015	18.286	15.249		33.535
2. Totaal operationele kasstroom	- 919			- 919
Totaal investeringen (-/-)	- 81.244		61.000	- 20.244
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	6.824			6.824
3. Totaal investeringskasstroom	- 74.420	0	61.000	- 13.420

Omschrijving	(1)	(2)	(3)	(4)=(1)+(2)+(3)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutaties (+ of -) 1e suppletoire begroting	Mutaties (+ of -) 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	- 188	- 1.923		- 2.111
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)				0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 6.824			- 6.824
Beroep op leenfaciliteit (+)	81.000		- 61.000	20.000
4. Totaal financieringskasstroom	73.988	- 1.923	- 61.000	11.065
5. Rekening-courant RHB 31 december 2015 (=1+2+3+4)	16.935	13.326	0	30.261

Toelichting

Investerings/beroep op leenfaciliteit

Medio 2014 is het Kader Overname RijksVastgoed (KORV) van kracht geworden, waarbij het Rijksvastgoedbedrijf onroerend goed van departementen koopt en financiert middels een beroep op de leenfaciliteit bij het Ministerie van Financiën. Omdat de operationalisering van de KORV-afspraken langer duurt dan voorzien, zal in 2015 minder worden onttrokken aan de leenfaciliteit dan begroot. Verkoop van departementaal onroerend goed verloopt vooralsnog via de reguliere weg van middelen-afspraken. Daarnaast wordt voorzien dat er minder geïnvesteerd zal worden in ontwikkelingsprojecten.